

v/a "Latvijas Medicīnas bibliotēka" reorganizācija un pievienošana Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēkai

Ināra Aploka

Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēka direktore

Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru
2009. gada rudens sanāksme

Rīga, 2009. gada 28. oktobris

Valdības rīkojuma Nr.561 “Par valsts aģentūras “Latvijas Medicīnas bibliotēka” reorganizāciju” sagatavošanas gaita

- Apmēram 10 gadus dažādos līmeņos ir tikusi pārrunāta iespējamā v/a "Latvijas Medicīnas bibliotēka" reorganizācija, pievienojot to vienai no universitātēm – LU vai RSU.
- Normatīvā akta tapšanas gaitā 2009. gada pavasarī un vasaras sākumā ir notikušas konsultācijas ar Kultūras ministriju, Finanšu ministriju, Latvijas Ārstu biedrību, RSU, LU un v/a "Latvijas Medicīnas bibliotēka".

Viedokļi dalījās:

- Kultūras ministrija uzskatīja, ka aģentūra jāpievieno otrai lielākajai medicīnas informācijas resursu krātuvei – RSU bibliotēkai;
- Finanšu ministrija norādīja, ka Veselības ministrijas kompetencē ir pašai pieņemt pareizo lēmumu;
- Latvijas Ārstu biedrība izteica priekšlikumu izveidot LU Medicīnas un dabaszinātņu bibliotēku, apvienojot LU bibliotēku, v/a “Latvijas Akadēmiskā bibliotēka” un v/a “Latvijas Medicīnas bibliotēka”;
- RSU konceptuāli atbalstīja aģentūras pievienošanu RSU;
- v/a “Latvijas Medicīnas bibliotēka” izteica gatavību pievienoties LU.

(Ministru kabineta rīkojuma projekta „Par valsts aģentūras „Latvijas Medicīnas bibliotēka” reorganizāciju” anotācijas)

- 2009.gada 17. augustā tika pieņemts MK rīkojums Nr.561 "Par valsts aģentūras "Latvijas Medicīnas bibliotēka" reorganizāciju", pievienojot to ar 01.10.2009. RSU kā pastarpinātās pārvaldes iestādi.
- Tika noteikts, ka RSU ir aģentūras funkciju, tiesību, saistību, finanšu līdzekļu, mantas un lietvedības pārņēmēja.

Tika noteikts, ka RSU pārņem šādas aģentūras funkcijas:

1. komplektē, katalogizē, sistematizē un bibliografē bibliotēkas krājumu, kā arī, ja nepieciešams, noraksta bibliotēkas krājumā esošos dokumentus;
2. nodrošina veselības aprūpē nodarbinātajām personām kvalitatīvu (pilnīgu, precīzu, savlaicīgu) informāciju veselības aprūpes, farmācijas un vispārējo uzziņu jomā;
3. veicina veselības aprūpes darbinieku profesionalitāti, nodrošinot viņus ar informācijas resursiem, kā arī apmāca attiecīgo resursu izmantošanā;
4. veido veselības aprūpes un medicīnas zinātņu nozares bibliogrāfiskos resursus, kas ir nacionālās bibliogrāfijas sastāvdaļa;
5. konsultē veselības aprūpes iestāžu bibliotēkas, kā arī koordinē veselības aprūpes iestāžu bibliotēku darbību un sniedz tām metodisko palīdzību.

- Ar Veselības ministra rīkojumu tika izveidota Reorganizācijas komisija, par kuras priekšsēdētāju nozīmēja RSU bibliotēkas direktori.
- Tika izveidots reorganizācijas procesa plāns ar 26 veicamajiem darba procesiem un termiņiem laika periodā no 01.09.2009. līdz 16.10.2009.

Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15. pantam RSU reorganizācijas ceļā pārņemot iestādi, ir tiesīga izlemt par tās optimālāko statusu vai vietu RSU struktūrā un tāpēc 2009.gada 29.septembrī RSU Senāta prezidijs pieņēma lēmumu:

no 2009.gada 1.novembra pievienot iestādi Rīgas Stradiņa universitātei, un tieši, uz iestādes bāzes izveidojot RSU Bibliotēkas struktūrvienību „Informācijas centru Latvijas veselības aprūpes speciālistiem”.
Rezultātā pievienojamā iestāde beidz pastāvēt.

- 2009. gada 30. septembrī bijušās aģentūras direktore V. Pozņaka pēc pašas vēlēšanās ar Veselības ministres rīkojumu tika atbrīvota no amata pienākumiem.
- Veselības ministrija piešķīra RSU no 2009. gada 1. oktobra finansējumu aģentūras funkciju turpināšanai, paredzot tikai 10 štata vienības.
- Sakarā ar iestādes likvidāciju 2009. gada 30. oktobrī visi darbinieki tika brīdināti par atlaišanu. Pēc pārrunām atlases veidā labākie 10 speciālisti tiek pieņemti no jauna jau RSU bibliotēkā ar 1. novembri.

- Turpmākā bibliotēku resursu apvienošanas gaita ir saistīta ar daudz un dažādu darba procesu veikšanu, kuri patreiz tiek intensīvi sakārtoti un plānoti.
- Kā primārais ir noteikts:
 - nodrošināt kvalitatīvu lietotāju apkalpošanu jaunajā RSU bibliotēkas struktūrā „Informācijas centrā Latvijas veselības aprūpes speciālistiem” Šarlotes ielā 1b (patreiz tas vēl ir problemātiski daudzo sadarbības līgumu pārslēgšanas un datubāzu datu atjaunošanas un konvertācijas periodā);
 - turpināt veikt Latvijas veselības aprūpes darbinieku apmācību par elektronisko resursu izmantošanu;
 - veikt krājuma inventarizāciju.

Bibliotēku apvienošanas reālais ieguvums valsts krīzes apstākļos:

1. Finansiālais (abas bibliotēkas ir Veselības ministrijas pakļautībā un tātad saņem finansējumu no tās budžeta): 2008. gadā aģentūras gada budžets bija Ls 649 810, 2009. gada pēdējā ceturksnī – Ls 32 491 (~ 130 000 gadā);
2. Cilvēkresursu ietaupījums:
 - līdz 2009. gada 30. septembrim aģentūrā strādāja 59 darbinieki,
 - no 2009. gada 1. oktobra – 10 darbinieki;
3. Tiks ekonomēts finansējums arī uz datubāzu iegādi, jo līdz šim ~ 95% gadījumos abās bibliotēkās tika abonētas vienādas datubāzes medicīnā un veselības zinātnēs;
4. Telpu ietaupījums:
 - abu bibliotēku krājuma saturs ~ 70-80% pārklājās.Tas dos iespēju inventarizācijas gaitā, iespējams, veikt telpu pārbīdi – tātad iegūt ekonomiju (bijušās aģentūras patreizējās telpas tiek nomātas no pašvaldības).

Nobeigumā: ieskats tuvāko Eiropas valstu
medicīnas bibliotēku sistēmās

- **Somija.** Nacionālā veselības zinātņu bibliotēka - *Terikko* ir Helsinku Universitātes Medicīnas fakultātes zinātniski pētnieciskā bibliotēka. Tā pilda arī Helsinku Universitātes Centrālās slimnīcas zinātniskās bibliotēkas funkcijas. *Terikko* ir nacionālo resursu bibliotēka medicīnas un veselības zinātnēs, kā arī PVO informācijas pakalpojumu centrs Somijā. Pakalpojumi ir pieejami visiem, kam nepieciešama precīza informācija medicīnā, māsziņībās un veselības zinātnēs kopumā.
- **Igaunija.** Igaunijas Medicīnas bibliotēka tika slēgta 2007. gada aprīlī. Tā paša gada novembrī Tallinas Universitātes akadēmiskajā bibliotēkā tika izveidota Medicīnas informācijas centra lasītava. Tartu Universitātē arī ir Medicīnas fakultāte un universitātes bibliotēkā ir pieejami informācijas resursi medicīnā un ar to saistītajās zinātnēs.

- **Zviedrija.** Lielākā medicīnas bibliotēka Zviedrijā ir Karolinskas Institūta universitātes bibliotēka. Tā ir arī nacionālo resursu bibliotēka medicīnā, ieskaitot zobārstniecību, māszinības un veselības aprūpi.
- **Norvēģija.** Oslo Universitātes bibliotēka ir lielākā akadēmiskā bibliotēka Norvēģijā. Tās sastāvā ietilpst 4 nozaru bibliotēkas, starp kurām ir arī Medicīnas un veselības zinātņu bibliotēka.
- **Dānija.** Dānijas Nacionālā zinātnes un medicīnas bibliotēka ir universitātes bibliotēka Kopenhāgenas Universitātes zinātnes un medicīnas fakultātēm un Karaliskās Bibliotēkas sastāvdaļa.

Paldies par uzmanību!

Lūdzu jautājumus!